

Notat

TMU-orientering om udledningsvand fra modtageanlæg Lynetteholm pba. overskridelse af kravværdier for cyanid i 2024

Udvalget orienteres på baggrund af mediernes interesse for udledning af cyanid fra etableringen af Lynetteholm. Det er Teknik og Miljøforvaltningens vurdering, at den maksimalt tilladte udledte mængde for et år ikke er overskredet, og at det udledte ikke udgør en fare for vandmiljøet. Det vurderes, at overskridelsen af maksværdierne i en periode i 2024 formentlig stammer fra cyanid fra havbundssediment, der er tilført Lynetteholm. Dette er væsentligt, fordi det her er Miljøstyrelsen og Trafikstyrelsen – og ikke forvaltningen – der er tilsynsmyndighed. Trafikstyrelsen blev derfor på forvaltningens anmodning orienteret af By & Havn herom i foråret 2025. Notatet orienterer desuden om, at forvaltningen alene skal føre tilsyn med udpumpet fortrængningsvand og ikke vand der udsiver fra perimeteren. Der er ikke kravværdier og cyanidmængder for udsivet vand.

Anlægslov og udførte vurderinger for større anlægsprojekter

Vilkår i en myndighedstilladelse skal altid sikre at gældende lovgivning overholdes.

Ved anlæg af Lynetteholm skal det jf. miljøkonsekvensrapporten og implementeringsredegørelsen sikres, at anlægget ikke vil, give anledning til en uacceptabel påvirkning af miljøet. Med anlægsloven og implementeringsredegørelsen har Folketinget vedtaget at de fremlagte vurderinger og forudsætninger skal ligge til grund for reguleringen af Lynetteholm. Kravværdierne for udpumpet vand i implementeringsredegørelsen er fastsat på baggrund af By & Havns ansøgning og de målte koncentrationer af cyanid i fortrængningsvandet, over en periode på 8 år fra KMC Nordhavn, som er et sammenligneligt anlæg for modtagelse af forurennet jord.

Teknik og Miljøforvaltningen fører på den baggrund tilsyn med modtagelse af jord og udpumpning af fortrængningsvand som der er stillet vilkår om i implementeringsredegørelsen og kan ikke ændre rammerne for de forudgående vurderinger.

Hvad skal kommunen føre tilsyn med?

Københavns Kommune skal ikke hindre, at der sker udsivning fra Lynetteholm. Københavns Kommune skal kontrollere, at der ikke pumpes

14-11-2025

Sagsnummer i F2
2025 - 23764

Dokumentnummer i F2
228144

Sagsnummer i eDoc
2025-0361822

EAN-nummer
5798009809452

for meget fortrængningsvand ud i Øresund, da påvirkningen af Øresund lige omkring udledningspunktet så vil blive større end forudsat.

Kommunen skal dermed ikke føre tilsyn med udsivning igennem perimeteren. Dette skyldes bl.a. at der i miljøkonsekvensvurderingen for Lynetteholm ved fortyndingsberegninger er påvist, at anlægget kan opfylde miljøkrav uden brug af punktudledning med de udlagte fortyndingszoner langs perimeteren. Dvs., at der ved udsivning efter miljøkonsekvensrapporten opnås en bedre fortynding til opfyldelse af vandkvalitetskriterierne end ved punktudledning.

Det er dog alligevel muligt at pumpe vand ud fra Lynetteholm. Dette sker i dag, når vandstanden er ca. 40 cm højere i det indre bassin inden for perimeteren, end i det ydre bassin, dvs. havet uden for perimeteren. Dette fx efter perioder med meget regn.

Forvaltningen fører som nævnt tilsyn med det udpumpede fortrængningsvand, og By & Havn foretager her målinger af bl.a. cyanidkoncentrationer igen for at sikre, at forudsætningerne for det udpumpede vand er overholdt.

Målte cyanidkoncentrationer i udpumpet vand i 2024

Fra Lynetteholm er der i 2024 pumpet ca. 110.000 m³ fortrængningsvand ud med en gennemsnitskoncentration på 8 ug/l jf. årsrapporten. Det giver en udpumpet mængde cyanid på et år, som er væsentligt under de 4,56 kg, som implementeringsredegørelsen stiller krav om maksimalt må udpumpes. Der er ikke kravværdier og cyanidmængder for udsivning af vand.

Implementeringsredegørelsen har desuden forudsat at der kunne ske en højere udledning af cyanid ved opstart af anlægget, hvorfor der er fastsat en maksimal udledning på 7,67 kg for det første år. Det første år rækker ind i 2024 over de måneder, hvor overskridelserne er sket, da anlægget først startede op i sommeren 2023.

Forvaltningen har ikke modtaget underretninger om overskridelser af de maksimale kravværdier for 2025.

På nuværende tidspunkt vurderer forvaltningen derfor, at forudsætningerne for udledning af cyanid er overholdt, selvom kravværdierne har været overskredet i en periode i 2024. Som forvaltningen tidligere har orienteret om, så har forvaltningen gjort By & Havn opmærksom på, at der skal ændres praksis, så By & Havn fremover straks skal indberette lignende sager.

Frigørelse af cyanid fra nyttiggørelse af havbundssediment

Der er foretaget analyser for cyanid i den jord, hvor anvisningsmyndighederne på baggrund af kendskabet til jordens forureningsgrad har stillet krav til det. I disse analyser er der efter årsrapporten ingen

indikationer af en høj koncentration af cyanid. Det er i netop denne jord, at der må forventes højest risiko for indhold af cyanid, hvis det skulle kunne måles i det udpumpede vand.

Overskridelserne af cyanid, som er målt i fortrængningsvandet, fra marts til juni 2024, opstår imidlertid kort tid efter at anlægget er startet op, og har modtaget lige så meget havbundssediment, som tilført jord.

Det er på den baggrund kommunens vurdering, at den målte koncentration af cyanid ikke stammer fra jordopfyldningen.

Hertil kommer, at overskridelserne af kravværdier vurderes af By & Havn til at være fra et eksternt bidrag opstået ved ophvirvling af sediment fra havbunden eller er tilført fra det havbundssediment, der oprindeligt skulle være klappet i Køge Bugt.

Trafikstyrelsen orienteret om overskridelser i foråret 2025

Et merbidrag af cyanid fra nyttiggjort havbundssediment indgår ikke i implementeringsredegørelsens vurderinger, som Københavns Kommune fører tilsyn med. Beslutningen om indbygning af havbundssediment i stedet for klappning i Køge Bugt, er truffet efter vedtagelsen af anlægsloven og implementeringsredegørelsen.

Havbundssedimentet er nyttiggjort i Lynetteholm med en ændringstilladelse fra Trafikstyrelsen og en separat tilladelse fra Miljøstyrelsen efter råstofloven, og er derfor ikke omfattet af kravene til jord, som forvaltningen fører tilsyn med. Derfor er det også Miljøstyrelsen og Trafikstyrelsen, og ikke Københavns Kommune, der har stillet vilkår til og fører tilsyn med nyttiggørelsen af havbundssediment, som en stor del af fase 1, er fyldt op med.

Forvaltningen har i foråret 2025, hvor forholdet blev sagsbehandlet, anmodet By & Havn om at orientere Trafikstyrelsen som overordnet VVM- og tilsynsmyndighed om, at cyanid formentlig strammer fra nyttiggørelse af havbundssediment, som forvaltningen ikke kan føre tilsyn med.

Transportministeriet har i forbindelse med svar om fortrængningsvand til transportudvalget i Folketinget oplyst om overskridelserne af cyanid i juni 2025.

Notat

Orientering om håndtering af overskridelser af kravværdier for cyanid for modtageanlæg Lynetteholm

Resume

Teknik- og Miljøudvalget orienteres i dette notat om de svar som forvaltningen har afgivet til DR i forbindelse med overskridelser af kravværdier for cyanid i fortrængningsvandet fra anlægget af Lynetteholm i 2024. Forvaltningen vurderer, at overskridelserne har haft underordnet betydning for havmiljøet, og at overskridelsen har været væsentligt under drikkevandskriteriet. Forvaltningen har gjort By & Havn opmærksom på, at der skal ændres praksis, og der fremadrettet skal ske straks indberetning i lignende sager. Forvaltningen vurderer samtidig, at overskridelserne kan skyldes ophvirvlet sediment fra havbunden.

Sagsfremstilling

Forvaltningen er tilsynsmyndighed med implementeringsredegørelsens kapitel 7 for drift af modtageanlæg Lynetteholm. I kapitel 7 er der en række kravværdier, som By & Havn skal sikre overholdt ved udledning af fortrængningsvand til Øresund. Kravværdierne er fastsat på baggrund af kendskabet til stoffer som findes i væsentlige mængder i den modtagne jord. For nogen af stofferne er der miljøkvalitetskrav, hvor kravværdierne er fastsat efter en vurdering af, at det ikke hindrer opnåelse af god økologisk tilstand i Øresund. For andre stoffer er det en konkret vurdering af fx akut toksicitet og nedbrydningstid i vandmiljøet.

Overskridelser af kravværdierne har derfor forskellige miljømæssig betydning og kan have forskellige årsager, som forvaltningen skal vurdere på ved underretning om overskridelser.

Orientering og underretning om overskridelse vedr. cyanid

Forvaltningen blev i januar 2025 orienteret af By & Havn om, at der havde været overskridelser af kravværdierne for cyanid i 2024. Efter forvaltningens forståelse af sagen, skyldes den manglende straks indberetning fra By & Havn, at der var sket en fejl i opgørelsesmetoden for analyser. Da forvaltningen blev orienteret, var overskridelserne ophørt. Forvaltningen var derfor indforstået med, at By & Havn redegjorde for og indberettede overskridelserne med en frist den 1. april 2025, som en del af årsrapporten for 2024.

Forvaltningens vurdering af overskridelsen af kravværdier

By & Havn redegør med årsrapporten for, at der er målt udledning af cyanid i fortrængningsvand fra modtageanlæg Lynetteholm på op til 17 ug/l cyanid fra marts 2024 til og med juli i 2024. Den maksimale

05-11-2025

Sagsnummer I F2
2025 - 22625

Dokumentnummer i F2
225494

Sagsnummer eDoc
2025-0345348

Rådhussekretariatet
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN-nummer
5798009809452

kravværdi fastsat i implementeringsredegørelsen er på 10 ug/l cyanid. Overskridelsen af de maksimale kravværdier har også medført, at den årlige gennemsnitskoncentration er overskredet.

17 ug/l er under kvalitetskravet for cyanid i drikkevand på 50 ug/l, og ikke på et niveau, hvor forvaltningen vurderer, at det ved udledning til Øresund vil være akut toksisk for vandlevende organismer.

Der er ikke miljøkvalitetskrav for cyanid. Overskridelsen har derved ikke betydning for om der kan opnås god økologisk tilstand i Øresund.

Da overskridelsen er ophørt og der ikke har været tale om en overskridelse der har været akut toksisk for vandmiljøet, har forvaltning vurderet, at overskridelsen er af underordnet betydning. Hvis overskridelserne var fortsat, eller havde overskredet drikkevandskriteriet, ville forvaltningen have haft mulighed for at anmode By & Havn om at fremsende en redegørelse for overskridelsens påvirkning af miljøet, som kunne indgå i forvaltningen vurdering.

Overskridelser straks indberettes

Teknik- og Miljøforvaltningen har med vurderingen af årsrapporten gjort By og Havn opmærksom på, at der fremadrettet skal ændres praksis, så eventuelle overskridelser af de maksimale kravværdier bliver konstateret hurtigere og altid bliver indberettet straks. By & Havn har ændret praksis, og der vil fremover ske hurtigere indberetning af evt. overskridelser, så forvaltningen kan vurdere dem og skride ind, hvis det er nødvendigt.

Årsag til overskridelserne

By & Havn har i årsrapporten oplyst, at der ikke er indikationer på, at der er høje koncentrationer af cyanid i den jord som er modtaget, og det fremgår, at kilden muligvis er havbundssediment.

Det er forudsat, at Lynetteholm vil udlede de samme koncentrationer af cyanid i vandet som KMC Nordhavn. I fortrængningsvandet fra Lynetteholm er der målt op til cirka tre gange højere maksimal koncentration af cyanid, som derfor adskiller sig væsentligt fra det niveau, som der tidligere er målt i sammenligneligt fortrængningsvand fra modtaget jord.

Når overskridelsen opstår under et år efter opstart, og kort tid efter der er modtaget store mængder havbundssediment, er det muligt at cyanid i vandet er blevet frigivet ved fx. ophvirvling af sediment fra havbunden eller fra det tilførte havbundssediment i perioden. De målte overskridelser er ophørt igen efter tilførsel af havbundssediment.

Der er ikke målt eller kendskab til cyanidkoncentrationer som findes i havbunden. Det har ikke betydning for forvaltningens vurdering af overskridelsen, at overskridelsen skyldes frigivelse af cyanid med havbundssediment, som har været til stede i Øresund i forvejen.

By & Havn har på forvaltningens anmodning orienteret Trafikstyrelsen om overskridelsen, da havbundssediment er modtaget efter andre regler end implementeringsredegørelsens krav til jord som forvaltningen fører tilsyn med.